

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЖИЧАРАМА ЗА ТРАНСПОРТ ЛИЦА

Члан 1.

У Закону о жичарама за транспорт лица („Службени гласник РС”, бр. 38/15 и 113/17-др. закон), у члану 3. став 1. тач. 2)-4) мењају се и гласе:

„2) *успињача* је постројење састављено из више компонената, конструисаних, произведених, склопљених и стављених у употребу са циљем транспорта лица возилом-вагоном које се креће на точковима и вучено је једним или више ужади по шинама које могу лежати на тлу или на носећој конструкцији;

3) *висећа жичара* је жичара, укључујући гондолу и жичару са седиштима, код које се кабине подижу и/или померају помоћу једног или више носећих ужади;

4) *вучница* је жичара која ужетом вуче лица са одговарајућом опремом, користећи вучне уређаје по вучној траси;”.

Тач. 5) и 6) бришу се.

Тачка 19) мења се и гласи:

„19) *истрага* је поступак који се спроводи с циљем утврђивања узрока, последица, околности и одговорности ванредног догађаја, уколико наступи озбиљна несрећа или несрећа и спречавања будућих ванредних догађаја;”.

Тач. 26) и 27) мењају се и гласе:

„26) *управљач жичаре* је правно лице или предузетник регистрован за делатност превоза путника жичарама, одговорно за безбедан рад жичаре и/или специфичне вучне инсталације;

27) *техничко одговорно лице за жичару и његов заменик* су лица радно ангажована код управљача жичаре која имају стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године из области образовно-научног поља техничко-технолошких наука, у складу са прописом којим се прописују научне, уметничке, односно стручне области у оквиру образовно-научних, односно образовно-уметничких поља и одговарајуће радно искуство на пословима лица одговорног за рад жичаре, које поседује уверење о положеном стручном испиту за жичаре;”.

Тачка 30) мења се и гласи:

„30) *извршни радник*, у смислу овог закона, је радник који обавља послове којима непосредно учествује у раду и/или одржавању жичаре и/или специфичне вучне инсталације;”.

После тачке 30) додају се тач. 31)-46), које гласе:

„31) *траса жичаре* је оса жичаре приказана у основи са висинским положајем нивелете у уздужном пресеку која није ужа од 50m, а која по висини обухвата простор између тла и носеће, односно транспортне ужади и по ширини простор између ивица заштитног појаса;

32) *стручно лице*, у смислу овог закона, је правно лице или предузетник, овлашћено да обавља стручни преглед жичара;

33) *предузетник*, у смислу овог закона, је физичко лице које обавља делатност у циљу остваривања прихода и које је као такво уписано у Регистар привредних субјеката надлежног органа;

34) *специфична вучна инсталација* је инсталација са специфичним техничко-технолошким карактеристикама која није жичара, а предвиђена је за зимске и/или летње спортске активности и превози путнике у стојећем положају или ужетом (покретна трака, zip-line и боб на шинама);

35) *оператер* је извршни радник, кога именује управљач жичаре и одговоран је за исправан рад жичаре, као и пријаву неисправности рада жичаре или специфичне вучне инсталације;

36) *већа материјална штета* је штета која је наступила у ванредном догађају и која је процењена на преко 50.000.000 динара;

37) *већи прекид рада жичаре* је прекид рада жичаре који траје преко седам календарских дана;

38) *димензионисање ужади* је поступак одређивања техничких и технолошких карактеристика ужади применом норматива, стандарда и прописа који регулишу безбедносне захтеве и квалитет производа;

39) *стручна обука* је основни ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче пре радног ангажовања, код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове у складу са овим законом и услов је за полагање стручног испита;

40) *стручно усавршавање* је напредни ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче током радног ангажовања, на сложенијим и комплекснијим системима и пословима, код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове, у складу са овим законом;

41) *подобука* је ниво неформалног образовања извршног радника жичаре, који се стиче код управљача жичаре, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове, у складу са овим законом, током радног ангажовања извршног радника жичаре, на другим пословима и системима жичаре за које извршни радник није обучен;

42) *стручна оспособљеност*, у смислу овог закона, је оспособљеност коју извршни радник жичаре стиче формалним образовањем и стручном обуком после које полаже стручни испит;

43) *носеће уже* је непомично уже које служи као возна пруга по којој се крећу возна колица са окаченим возилима;

44) *вучно уже* је помично уже које преноси своје кретање на прикључена возила, али их не носи;

45) *транспортно уже* је помично уже постављено тако да преноси своје кретање на прикључена возила и да их истовремено носи;

46) *противуже* је уже код жичаре са повратним (променљивим) током са удвојеним ужетом, помично уже чији су крајеви причвршћени за возила, без пролаза кроз погонску ужницу.”.

Члан 2.

Члан 4. мења се и гласи:

„Члан 4.

Жичаре се деле према технолошким и техничким карактеристикама на:

- 1) успињаче;
- 2) висеће жичаре;
- 3) вучнице:
 - (1) фиксне вучнице које су трајно постављене на некој локацији (високо ужетне вучнице),
 - (2) привремено постављене вучнице са ниско вођеним ужетом (ниско ужетне вучнице).

Висеће жичаре се према основним техничким карактеристикама деле:

- 1) према смеру кретања на:
 - (1) жичаре са повратним током (повратна жичара),
 - (2) жичаре са кружним током (кружна жичара);
- 2) према броју ужади на:
 - (1) троужетне жичаре (једно уже је вучно, а друга два ужета су носећа),
 - (2) двоужетне жичаре (оба ужета су и вучна и носећа),
 - (3) двоужетне жичаре (једно уже је вучно, друго уже је носеће),
 - (4) једноужетне жичаре код којих је уже употребљено и као носеће и као вучно (транспортно уже);
- 3) према облику возила на:
 - (1) жичаре са отвореним возилима (седиште за једно лице или више лица, корпа),
 - (2) жичаре са затвореним возилом (кабина, гондола за два лица или за више лица);
- 4) према вези возила са вучним, односно транспортним ужетом на:
 - (1) жичаре код којих су возила током рада расклопљиво причвршћена на уже,
 - (2) жичаре код којих су возила током рада стално причвршћена на уже.

Високо ужетне вучнице се деле:

- 1) према величини на:
 - (1) вучнице којима је траса дуга до 300m и погонска снага износи $\leq 11 \text{ kW}$,
 - (2) вучнице којима је траса дужа од 300 m и погонска снага већа $> 11 \text{ kW}$;
- 2) према врсти вучног уређаја на:
 - (1) вучнице са вучним уређајем са дугим извлачењем,

(2) вучнице са вучним уређајем са телескопским извлачењем и неодвојивом хватаљком,

(3) вучнице са вучним уређајем са телескопским извлачењем и одвојивом хватаљком.

Жичаре, с обзиром на техничке карактеристике у вези рада и одржавања, обухватају подсистеме:

- 1) ужад и спојеве ужади;
- 2) погон и кочнице;
- 3) механичке уређаје:
 - (1) натезне уређаје за ужад,
 - (2) механичке уређаје у станицама,
 - (3) механичку опрему трасе;
- 4) возила која се састоје од:
 - (1) кабина, седишта или вучних уређаја,
 - (2) вешања,
 - (3) погонског дела,
 - (4) стезаљки;
- 5) електротехничке уређаје:
 - (1) управљачке, контролне и безбедносне уређаје,
 - (2) комуникациону и информатичку опрему,
 - (3) опрему за заштиту од грома;
- 6) спасилачку опрему:
 - (1) фиксну спасилачку опрему,
 - (2) преносиву спасилачку опрему.

Високоужетну вучницу чине:

- 1) траса вучнице;
- 2) носеће конструкције на траси:
 - (1) погонска и повратна станица,
 - (2) затезна потпорна конструкција,
 - (3) потпорна конструкција на траси;
- 3) вучни уређаји;
- 4) вучно и затезно уже;
- 5) погонске и повратне ужнице и склопови водећих котурова/котурних батерија;
- 6) погонски уређај;
- 7) затезни уређај са противтегом;
- 8) сигнални вод и сигнално-сигурносни уређаји.”

Члан 3.

У члану 7. став 4. мења се и гласи:

„Министар ближе прописује услове за постројења жичаре, станице, стубове, темеље и другу инфраструктуру.”.

Члан 4.

У члану 8. после речи: „других жичара” додају се речи: „и ако се траса жичаре налази у насељеном месту”.

После става 1. додаје се став 2, који гласи:

„Министар ближе прописује услове за трасу жичаре из става 1. овог члана.”.

Члан 5.

Назив члана и члан 9. мењају се и гласе:

„Подела ужади, захтеви и услови за ужад, погоне, кочнице и за механичке и електричне инсталације

Члан 9.

Ужад за жичаре се према начину употребе деле на:

- 1) носећу ужад;
- 2) вучну ужад;
- 3) транспортну ужад;
- 4) противужад.

Ради функционисања жичаре на безбедан начин, морају бити испуњени следећи услови:

- 1) ужад морају бити безбедно постављена и обезбеђена од исклизнућа;
- 2) морају се поштовати граничне вредности оптерећења ужета;
- 3) уређај за прикључивање на уже мора се обезбедити од ненамерног отварања или проклизавања;
- 4) омогућити контрола ужади.

Ако се исклизнуће ужади не може у потпуности спречити, морају се предузети мере које обезбеђују задржавање ужади, као и заустављање погона жичаре, при чему безбедност лица не може бити угрожена.

Уже не сме бити у употреби ако:

- 1) истекне прописани рок употребе;
- 2) се носећи пресек ужета смањи испод дозвољене границе;
- 3) нису обављене све прописане контроле и радови на ужету.

Министар ближе прописује димензионисање ужади, услове за примену ужади и одржавање ужади.”.

Члан 6.

Назив члана 12. мења се и гласи:

„Кочиони систем”.

У члану 12. став 3. реч: „кочних” замењује се речју: „кочионих” а реч: „кочни” замењује се речју: „кочиони”.

Члан 7.

У члану 21. став 2. мења се и гласи:

„Министар прописује ширину и висину безбедносног појаса с обзиром на техничке карактеристике уређаја и друге захтеве.”.

Члан 8.

У члану 22. став 3. мења се и гласи:

„Министар прописује захтеве за трасу жичаре.”.

Члан 9.

У члану 26. став 3. брише се.

Члан 10.

Члан 29. мења се и гласи:

„Члан 29.

Извршни радник треба да поседује формално образовање чији степен адекватан пословима које обавља, завршен програм стручне обуке и положен стручни испит.

Образовање из става 1. овог члана, стиче се у образовним установама за формално образовање и код управљача, других правних лица или предузетника, који испуњавају прописане услове у складу са овим законом.

Техничко одговорно лице за жичару и његов заменик морају завршити програм стручне обуке и положити стручни испит.

Стручну обуку, стручно усавршавање, односно подобуку могу обављати управљач, као и друга правна и физичка лица, ако испуњавају прописане услове.

Услови из става 4. овог члана су да лице поседује:

- 1) одговарајући простор за теоријско оспособљавање са гарантованим минималним условима за рад;
- 2) техничка средства за видео презентације наставног садржаја;
- 3) потребан радни материјал (прописе који уређују област жичара, шеме, скице и друга помоћна средства);
- 4) одговарајуће објекте, инсталације и опрему за практични део обуке;
- 5) одговарајуће стручне кадрове.

Овлашћење за послове стручног обучавања, стручног усавршавања, односно подобуке издаје министарство надлежно за послове саобраћаја, на захтев правног или физичког лица ако испуњава прописане услове у складу са законом.

За издавање овлашћења из става 6. овог члана, плаћа се такса.

Висина таксе из става 7. овог члана, утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Министарство надлежно за послове саобраћаја води евиденцију издатих овлашћења.

Стручна обука се састоји од практичног и теоријског дела.

Услов за полагање стручног испита је потврда о похађању практичног и теоријског дела обуке издата од стране овлашћеног лица за послове стручног оспособљавања.

Извршни радник мора се стручно усавршавати, а његово знање, у обиму значајном за безбедност саобраћаја, мора се редовно, а у прописаним случајевима и ванредно проверавати.

Стручно усавршавање, односно подобука се спроводи ако се:

- 1) уводе нови типови уређаја и инсталација;
- 2) извршни радник премешта на послове на инсталацијама за које није обучен што може за последицу имати ванредни догађај;
- 3) извршни радник премешта на сложеније послове који изискују додатну обуку.

Редовна провера стручне оспособљености извршног радника мора се обављати најмање на сваке три године.

Редовну проверу стручне оспособљености извршног радника спроводи послодавац.

Ванредна провера стручне оспособљености извршног радника обавља се у случају:

- 1) непоштовања прописа од стране извршног радника које може довести до угрожавања безбедности рада жичаре;
- 2) ако је извршни радник био одсутан са посла више од три године без обзира на разлог одсуства.

Ванредну проверу стручне оспособљености извршног радника спроводи лице овлашћено за послове стручног обучавања.

О положеном стручном испиту издаје се уверење, а о издатим уверењима министарство надлежно за послове саобраћаја води евиденцију.

За полагање стручног испита и издавање уверења о положеном стручном испиту, плаћа се такса, у складу са законом којим се уређују републичке административне таксе.

Стручни испит и проверу знања врши Комисија коју именује министар.

Комисију чине председник и два члана који имају заменике.

Министар прописује програм и спровођење стручног испита и стручне обуке, начин стручног усавршавања, начин провере знања извршног радника, форму и садржину уверења, начин и поступак издавања уверења о положеном стручном испиту.

Послодавац не може дозволити обављање послова извршном раднику, односно техничком одговорном лицу за жичару и његовом заменику који нема уверење о положеном стручном испиту, као и у случају да при провери знања није показао задовољавајућу стручну оспособљеност.

Министар прописује програм и спровођење стручног испита, стручне обуке, начин стручног усавршавања, односно подобуке, начин провере знања извршног радника, техничког одговорног лица за жичару и његовог заменика, форму и садржину уверења, начин и поступак издавања уверења о положеном стручном испиту, као и услове које морају испуњавати лица из става 4. овог члана.”

Члан 11.

У члану 33. тачка 4) мења се и гласи:

„4) има најмање трећи степен средње стручне спреме техничке струке или минимум пет година радног искуства на пословима извршног радника;”.

Члан 12.

У члану 36. после става 11. додају се ст. 12. и 13, који гласе:

„За издавање Одобрења за рад жичаре плаћа се такса.

Висина таксе из става 12. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.”.

Члан 13.

Члан 37. мења се и гласи:

„Члан 37.

Стручни преглед се изводи једном годишње, након ремонта, након поновног постављања жичаре или специфичне вучне инсталације после измештања, а по потреби и чешће, у прописаном обиму.

Стручним прегледом се утврђује да ли је постројење жичаре или специфичне вучне инсталације опремљено и да ли се одржава у складу са важећим прописима и техничким условима који се односе на конструкцију, опрему, одржавање и опремљеност прописаним уређајима.

Стручни преглед врши стручно лице које може бити правно или физичко лице, овлашћено од стране министарства надлежног за послове саобраћаја.

Овлашћење за послове стручног прегледа издаје министарство надлежно за послове саобраћаја у форми решења на период од пет година.

За издавање овлашћења из става 4. овог члана, плаћа се такса.

Висина таксе из става 5. овог члана утврђује се законом којим се уређују републичке административне таксе.

Овлашћење из става 4. овог члана, министарство надлежно за послове саобраћаја доставља Дирекцији у року од пет радних дана.

Решење о издавању, односно одбијању издавања овлашћења из става 4. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се може покренути спор пред Управним судом.

Након обављеног стручног прегледа саставља се извештај уз који се обавезно морају приложити документа о изведеним испитивањима, исправе о усаглашености и остала техничка документација којима се доказује наведено стање. Позитивна оцена исправности садржана у извештају о стручном прегледу је доказ о безбедности жичаре.

Дирекција води евиденцију овлашћења издатих од стране министарства из става 4. овог члана и прописује начин вођења, садржину и образац евиденције овлашћења.

Министар прописује форму, садржину и начин вођења извештаја о стручном прегледу, списак докумената о усклађености, као и услове које треба да испуни стручно лице из става 3. овог члана.

Министар ближе прописује начин издавања овлашћења за послове стручног прегледа из става 4. овог члана.”.

Члан 14.

У члану 39. ст. 4. и 5. бришу се.

Члан 15.

Члан 40. мења се и гласи:

„Члан 40.

Управљач прописује опште услове превоза, радно време жичаре и ценовник, које мора објавити у службеним просторијама, станицама жичаре и другим одговарајућим местима. Општи услови превоза садрже одредбе о лицима која се могу превозити жичаром, под којим условима, као и одредбе о томе како се лица морају понашати на станицама жичаре и током превоза.

За успињаче и жичаре са повратним током потребно је да пропише и ред вожње које мора објавити у службеним просторијама станицама жичаре и другим одговарајућим местима.”.

Члан 16.

Члан 47. став 3. мења се и гласи:

„Управљач прописује садржину, складиштење, чување и употребу прибора за прву помоћ као и остале прописане опреме.”.

Члан 17.

Члан 49. мења се и гласи:

„Члан 49.

Управљач је дужан да организује и спроводи истрагу о ванредном догађају, уколико наступи озбиљна несрећа или несрећа у раду жичара.

Истрагу о ванредном догађају спроводи истражна комисија коју именује управљач.

У састав истражне комисије морају бити укључени сви представници субјеката на које се ванредни догађај односи.

Истражна комисија у складу са закључцима до којих је дошла приликом истраге подноси управљачу јединствени извештај о истрази.

У случају озбиљне несреће управљач је дужан да достави Дирекцији и републичком инспектору за железнички саобраћај извештај о истрази одмах, а најкасније у року од три дана по пријему извештаја о истрази.

Министар прописује категоризацију ванредних догађаја, начин спровођења истраге ванредног догађаја, начин рада истражитеља и истражне комисије, начин устројавања истражне комисије, начин и поступак утврђивања узрока, последица, околности под којима је настао и одговорности за ванредни догађај, начин обавештавања здравствене установе и овлашћених лица надлежних тела о ванредном догађају, начин вођења евиденције и других података о ванредним догађајима, образац извештаја о истрази и образац евиденције ванредних догађаја на жичари.

Управљач прописује упутства за рад, техничко-технолошке поступке и правила за поступање у случају ванредног догађаја и отклањања последица ванредног догађаја у складу са прописом из става 6. овог члана.”.

Члан 18.

У члану 53. став 1. после речи: „као и” додају се речи: „да провери документацију везану за стручну оспособљеност и здравствену” а речи: „извршног особља” замењују се речима: „извршних радника”.

Члан 19.

У члану 55. став 1. мења се и гласи:

„Против решења инспектора допуштена је жалба у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.”.

Члан 20.

Подзаконски прописи за извршавање овог закона биће донети у року од 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 21.

Управљач је дужан да за жичаре или специфичне вучне инсталације које немају употребну дозволу или дозволу за постављање објекта прописану законом којим се уређује планирање и изградња, прибави правноснажну исправу и исправу којом је утврђена подобност објекта за употребу у складу са прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката, у року утврђеном прописима којима се уређује област незаконито изграђених објеката.

Члан 22.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.